

XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG GIÁO DỤC ĐẢM BẢO THỰC HIỆN QUYỀN TRẺ EM CHO TRẺ 5-6 TUỔI TRONG TRƯỜNG MẦM NON

Huỳnh Thị Thanh Nguyên
HVCH ngành GDMN, trường ĐHSPTp Hồ Chí Minh

Tóm tắt: bài báo đã nêu rõ các cơ sở pháp lý cần thiết và nguyên tắc để xây dựng môi trường giáo dục quyền trẻ em cho trẻ 5-6 tuổi ở trường mầm non. Trên cơ sở đó, bài báo đã đề xuất cách thức triển khai xây dựng môi trường giáo dục quyền trẻ em cho trẻ 5-6 tuổi. Kết quả nghiên cứu đã bổ sung vào nền tảng lý luận và thực tiễn cho các chương trình giáo dục mầm non tại Việt Nam, góp phần vào việc nâng cao nhận thức của giáo viên và phụ huynh về tầm quan trọng của quyền trẻ em. Những kết quả tích cực từ quá trình triển khai là minh chứng cho thấy rằng môi trường giáo dục đảm bảo quyền trẻ em không chỉ có tác động đến trẻ mà còn tạo ra thay đổi tích cực trong toàn bộ cộng đồng giáo dục mầm non.

Từ khóa: quyền trẻ em, giáo dục mầm non, trẻ 5-6 tuổi, trường mầm non

CREATING AN EDUCATIONAL ENVIRONMENT THAT ENSURES CHILDREN'S RIGHTS FOR 5-6-YEAR-OLDS IN PRESCHOOL

Huynh Thị Thanh Nguyen
Graduate Student in Early Childhood Education, HCM City University of Education

Abstract: This article clarifies the necessary legal foundations and principles for building an educational environment that ensures children's rights for 5-6-year-old children in preschools. Based on this foundation, the article proposes methods for implementing a child-rights-based educational environment for young children. The research results contribute to the theoretical and practical basis of preschool education programs in Viet Nam, helping to raise awareness among teachers and parents about the importance of children's rights. Positive outcomes from the implementation process demonstrate that an environment guaranteeing children's rights impacts not only the children but also fosters positive changes throughout the early childhood education community.

Keywords: children's rights, preschool education, 5-6-year-old children, preschools

Nhận bài: 5/10/2024

Phản biện: 02/11/2024

Duyệt đăng: 5/11/2024

I. GIỚI THIỆU

Trong những năm gần đây, việc bảo vệ và đảm bảo quyền trẻ em ngày càng trở thành trọng tâm của các chính sách giáo dục mầm non trên toàn cầu. Trẻ em từ 5-6 tuổi đang ở giai đoạn phát triển quan trọng, khi các yếu tố tâm lý, xã hội và thể chất đều có sự phát triển mạnh mẽ. Vì vậy, việc xây dựng một môi trường giáo dục đảm bảo quyền lợi của trẻ em tại trường mầm non là cần thiết để tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển toàn diện. Một môi trường giáo dục đảm bảo quyền trẻ em không chỉ là nơi an toàn, thân thiện, mà còn là không gian khuyến khích trẻ tự do khám phá, phát triển các kỹ năng và nhận thức về quyền của mình. Tuy nhiên, tại Việt Nam, vẫn còn nhiều thách thức trong việc triển khai các mô hình giáo dục mầm non đáp ứng đầy đủ các yêu cầu về quyền trẻ em. Bài báo này sẽ thảo luận về các yếu tố cốt lõi để xây dựng một môi trường giáo dục thân thiện và

bảo đảm quyền trẻ em cho trẻ 5-6 tuổi, từ đó góp phần nâng cao chất lượng giáo dục mầm non ở Việt Nam

II. CƠ SỞ LÝ LUẬN

2.1. Cơ sở pháp lý về giáo dục quyền trẻ em

Từ thời xa xưa, trẻ em được hiểu đơn giản là những đứa trẻ nhỏ và chưa có một quy định nào xác định rõ ràng độ tuổi của trẻ em. Mãi đến sau chiến tranh thế giới thứ nhất (1914 – 1918), các vấn đề về trẻ em mới được quan tâm, các tổ chức cứu trợ trẻ em ở Anh và Thụy Điển cũng đã ra đời trong khoảng thời gian này. Khi xã hội ngày càng phát triển, nhiều vấn đề về trẻ em được phát sinh, từ đó, các quốc gia trên thế giới cũng dần quan tâm đến việc quy định về độ tuổi của trẻ em. Trong công ước LHQ về QTE quy định: “Trẻ em là người dưới 18 tuổi, trừ khi luật pháp của các quốc gia thành viên quy định tuổi thành niên sớm

hơn” (Đại hội đồng Liên hợp quốc, 1989).

Tại Việt Nam, độ tuổi của trẻ em cũng được quy định cụ thể trong các văn bản pháp luật. Luật trẻ em năm 2016 của Việt Nam quy định: “Trẻ em là công dân dưới 16 tuổi” (Quốc hội, Luật trẻ em, số 102/2016/QH13, 2016). Theo căn cứ trên thì trẻ em ở Việt Nam phải thỏa hai điều kiện là trẻ em phải có quốc tịch Việt Nam và có độ tuổi từ 0 đến dưới 16 tuổi. Trong một số văn bản pháp luật khác của Việt Nam cũng đưa ra một số khái niệm cho trẻ ở độ tuổi từ 0 đến dưới 18 tuổi. Theo điều 21 Bộ luật dân sự 2015: “Người chưa thành niên là người chưa đủ 18 tuổi”. Điều 12 Bộ luật hình sự quy định “người đủ 16 tuổi trở lên phải chịu trách nhiệm hình sự”, như vậy chúng ta có thể hiểu người dưới 16 tuổi được quy định là trẻ em và không phải chịu trách nhiệm hình sự trừ một số trường hợp cố ý giết người, cố ý gây thương tích, hiếp dâm...

Giáo dục quyền trẻ em là quá trình dạy và học về các điều khoản, các nguyên tắc của công ước về quyền trẻ em cũng như cách tiếp cận nhằm trao quyền cho người lớn và trẻ em để ủng hộ và áp dụng quyền trẻ em trong gia đình, nhà trường, cộng đồng và trên toàn cầu. Bằng cách tìm hiểu về quyền trẻ em và cách tiếp cận quyền trẻ em, trẻ em và người lớn được trao quyền để mang lại sự thay đổi trực tiếp môi trường sống của họ nói riêng và thế giới nói chung nhằm đảm bảo thực hiện đầy đủ tất cả các quyền của trẻ em (UNICEF, 2014).

Việc giáo dục QTE cho trẻ mầm non góp phần thực hiện quyền trẻ em và bảo vệ trẻ em theo chính sách của Đảng và Nhà nước ta. Qua đó, trẻ em được sống, bảo vệ và phát triển toàn diện phù hợp với độ tuổi của trẻ, nâng cao nhận thức về quyền trẻ em cho trẻ mầm non, hiểu và biết được các quyền cơ bản của bản thân cũng như tôn trọng quyền và lợi ích cá nhân của người khác, giúp trẻ sống hòa đồng, không phân biệt đối xử với bạn khác giới, các bạn bị khuyết tật, có hoàn cảnh khó khăn hay người dân tộc khác...

GDQTE có vai trò quan trọng trong bước đầu hình thành nhân cách toàn diện cho trẻ mẫu giáo 5 -6 tuổi, giúp trẻ hình thành sự tôn trọng quyền con người khi lớn lên. Đồng thời, hoạt động giáo dục này giúp củng cố các hành vi tích cực cho trẻ như phản ánh, phê phán các hành vi xâm hại, tăng cường ý thức trách nhiệm của trẻ đối với gia đình, nhà trường và xã hội, góp phần thúc đẩy sự tham gia tích cực của trẻ trong các hoạt động nhóm,

lớp, gia đình... Không những thế, GDQTE còn giúp trẻ bảo vệ trẻ em khỏi những hành vi bạo hành, xâm hại hay tước đoạt quyền vốn có của trẻ. Bởi lẽ, khi có những hiểu biết quyền trẻ em, trẻ sẽ có những nhận thức, thái độ, hành vi phù hợp trong cuộc sống, sẵn sàng lên tiếng, chia sẻ, bảo vệ bản thân và bạn bè khi phát hiện các hành vi xâm phạm quyền của trẻ

a. Các nguyên tắc GDQTE cho trẻ mầm non

Theo Công ước Liên hiệp Quốc về quyền trẻ em năm 1989, có bốn điều cơ bản cần đảm bảo trong quá trình thực hiện Quyền trẻ em và được xem là “Nguyên tắc chung” tồn tại xuyên suốt trong Công ước nhằm diễn giải nội dung của các điều khác và đóng vai trò cơ bản trong quá trình thực hiện tất cả các quyền trong công ước này (UNICEF, n.d.).

Nguyên tắc thứ nhất: Không phân biệt đối xử. Đây là nguyên tắc được nhắc đến trong điều 2 và được thể hiện rõ qua các điều 5, 17, 27, 38, 41 của Công ước. Nguyên tắc này đảm bảo mọi trẻ đều được đối xử công bằng bất kể giới tính, nguồn gốc, quốc tịch, tôn giáo, chủng tộc... Các quốc gia thành viên phải tạo mọi điều kiện để tất cả các trẻ em đều được hưởng quyền trẻ em theo công ước quốc tế và quốc gia.

Nguyên tắc thứ hai: Lợi ích của trẻ em phải được ưu tiên hàng đầu. Đây là nguyên tắc được xem là nguyên tắc trung tâm trong suốt quá trình thực hiện Công ước. Để đảm bảo tất cả các quyền trẻ em được thực hiện thì mọi quyết định chính phủ, nhân viên, đoàn thể và các thành viên của xã hội phải đánh giá mức độ ảnh hưởng của nó đến quyền và lợi ích của trẻ em.

Nguyên tắc thứ ba: Đảm bảo sự tồn tại và phát triển của trẻ. Nguyên tắc này được thể hiện rõ ở điều 6 của Công ước Quốc tế về quyền trẻ em. Phải thừa nhận rằng mọi trẻ em đều có quyền được sống và phát triển. Trách nhiệm của cha mẹ, người giám hộ là đảm bảo đến mức tối đa sự sống còn và phát triển của trẻ, tạo mọi điều kiện thuận lợi để trẻ được sống và lớn lên khỏe mạnh, hạnh phúc.

Nguyên tắc thứ tư: Tôn trọng ý kiến của trẻ. Nguyên tắc này được thể hiện rõ ở điều 12 của công ước. Qua nguyên tắc này, trẻ em phải được đảm bảo để có đủ khả năng hình thành quan điểm riêng của mình và được tự do bày tỏ quan trọng các vấn đề liên quan đến trẻ. Đồng thời các ý kiến phát biểu của trẻ đều được quan tâm, lắng nghe, xem xét, không cố ý phớt lờ và bắt bỏ

Tóm lại, Xây dựng môi trường giáo dục đảm bảo quyền trẻ em cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non là rất quan trọng vì nhiều lý do cơ bản. Trước hết, đây là giai đoạn phát triển nhạy cảm, khi trẻ bắt đầu hình thành các nhận thức về bản thân, quyền lợi cá nhân, và cách tương tác với xã hội. Môi trường giáo dục không chỉ cung cấp kiến thức và kỹ năng cơ bản mà còn giúp trẻ xây dựng lòng tự tin, tôn trọng và ý thức về các giá trị đạo đức, xã hội. Khi trẻ em được học tập và vui chơi trong một môi trường bảo đảm quyền lợi của mình, trẻ sẽ cảm thấy an toàn, được tôn trọng và có cơ hội phát triển tự nhiên các khả năng cá nhân. Hơn nữa, môi trường giáo dục thân thiện với trẻ em là nền tảng cho sự phát triển toàn diện, đặc biệt trong việc phát triển kỹ năng xã hội và khả năng tự lập. Khi quyền trẻ em được bảo đảm, trẻ sẽ có điều kiện tối ưu để phát triển khả năng tự thể hiện, sáng tạo, và ý thức cộng đồng, những yếu tố rất quan trọng trong hành trình học tập và trưởng thành sau này. Đồng thời, môi trường này giúp ngăn ngừa các vấn đề về tâm lý, xã hội và các hành vi tiêu cực, giúp trẻ cảm nhận được tình yêu thương và sự hỗ trợ từ môi trường xung quanh.

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Mục đích, nội dung xây dựng môi trường giáo dục quyền trẻ em cho trẻ 5- 6 tuổi

Môi trường giáo dục là một trong những yếu tố quan trọng góp phần vào sự thành công của giáo dục. Xây dựng môi trường giáo dục đảm bảo thực hiện quyền trẻ em là một trong những biện pháp cơ bản để giáo dục quyền trẻ em cho trẻ mầm non. Việc xây dựng môi trường đảm bảo thực hiện quyền trẻ em nhằm đảm bảo cho trẻ em được hưởng các quyền lợi của bản thân như quyền được học tập, được vui chơi, giải trí, được tham gia, được bảo vệ sức khỏe... góp phần tạo điều kiện cho trẻ được phát triển toàn diện. Bên cạnh đó, biện pháp trên còn nâng cao ý thức của CB – GV – NV nhà trường về bảo vệ và thực thi quyền trẻ em, giảm thiểu, ngăn ngừa tối đa các hành vi vi phạm quyền trẻ em. Mỗi thầy cô giáo sẽ là một tập gương cho trẻ học tập và thực thi quyền trẻ em. Các nội dung cần xây dựng gồm:

- Xây dựng môi trường vật chất an toàn, đảm bảo quyền trẻ em.
- Xây dựng môi trường tâm lý thoải mái, hứng khởi, trẻ được tôn trọng và bình đẳng.

3.2. Cách thức triển khai xây dựng môi trường giáo dục quyền trẻ em cho trẻ 5-6 tuổi

a. Xây dựng môi trường vật chất an toàn, đảm

bảo quyền trẻ em.

Môi trường vật chất bao gồm tất cả các trang thiết bị, đồ dùng, đồ chơi... có ảnh hưởng đến hoạt động giáo dục trẻ. Việc xây dựng môi trường vật chất an toàn, đảm bảo quyền trẻ em cần có sự tham gia của trẻ và sự phối hợp của các thành viên trong lớp học để sắp xếp, lựa chọn, bày trí các trang thiết bị, đồ dùng, đồ chơi sao cho phù hợp với đặc điểm, sở thích, nhu cầu của các thành viên trong lớp học.

Về bố trí môi trường lớp học:

Giáo viên cần bố trí môi trường phù hợp, tạo không gian hoạt động cho từng góc vừa đảm bảo sự độc lập, vừa có tính liên kết để trẻ tích cực tham gia vào các hoạt động và tạo không gian thoải mái cho trẻ. Trẻ có thể liên kết các góc chơi để trao đổi, chia sẻ cùng bạn. Ví dụ: góc chơi đóng vai gia đình có thể liên kết với góc xây dựng, sau khi trẻ chơi xong ở góc đóng vai, các thành viên trong gia đình sẽ về nhà của mình, hoặc cả gia đình sẽ cùng nhau đi xem ca nhạc,

Các khu vực hoạt động cần đảm bảo được quyền riêng tư, quyền được tham gia, quyền được học tập, quyền được vui chơi, quyền được bảo vệ bằng cách phân chia các khu vực hoạt động chung, các khu vực hoạt động nhóm nhỏ, khu vực hoạt động cá nhân, trẻ có thể lựa tự do lựa chọn khu vực chơi, nhóm chơi phù hợp với khả năng, sở thích và nhu cầu của mình. Đối với các góc chơi, giáo viên cần sắp xếp theo quy tắc từ động sang tĩnh, từ ngoài vào trong. Ví dụ: các góc chơi động như âm nhạc, đóng vai, xây dựng cần sự phối hợp, liên kết giữa các thành viên với nhau, cần sắp xếp cạnh nhau để trẻ tích cực tham gia hoạt động. Đối với góc học tập, đọc sách, khám phá khoa học, trẻ cần có sự yên tĩnh để tập trung do đó giáo viên cần bố trí phù hợp để đảm bảo quyền tự do, riêng tư của trẻ. Các khu vực hoạt động trong lớp và ngoài trời cần được sắp xếp hài hòa, đơn giản, dễ thấy và thuận tiện cho quá trình tham gia hoạt động của trẻ.

Về lựa chọn đồ dùng, trang thiết bị:

Việc đầu tiên và quan trọng nhất trong lựa chọn trang thiết bị, đồ dùng đồ chơi là tính an toàn của chúng. Giáo viên cần lựa chọn các trang thiết bị, đồ dùng đồ chơi đảm bảo an toàn cho trẻ và lường trước được các nguy cơ xảy ra khi sử dụng các trang thiết bị, đồ dùng đồ chơi. Hạn chế lựa chọn các loại đồ dùng đồ chơi cảm thấy không an toàn với trẻ như hạt, hạt, thủy tinh, các vật sắc nhọn nếu lựa chọn, giáo viên cần hướng dẫn cách dùng

và hoạt động cho phù hợp... Trẻ em có quyền được bảo vệ khỏi những tác động bên ngoài gây ảnh hưởng đến thể chất và tâm lý trẻ, do đó giáo viên hết sức lưu ý khi lựa chọn và sắp xếp các đồ dùng, đồ chơi. Nếu thực hiện tốt yêu cầu này, giáo viên có thể giúp trẻ tự tin hơn khi tham gia các hoạt động và đảm bảo được các quyền cơ bản của trẻ. Để khơi gợi sự hứng thú, tò mò, thích khám phá của trẻ, các đồ dùng, đồ chơi được lựa chọn cần phù hợp với độ tuổi, phù hợp với nhu cầu, sở thích của trẻ. Bên cạnh đó, các đồ dùng, đồ chơi cần đảm bảo tính mục đích, định hướng khám phá cho trẻ và phải có kích thước phù hợp để trẻ dễ dàng sử dụng, bảo quản và vệ sinh sau khi sử dụng.

Giáo viên cần lựa chọn các đồ dùng, đồ chơi có nhiều cơ hội cho trẻ hoạt động để khơi gợi ham muốn học tập, quyền được học tập, vui chơi của trẻ. Tính thẩm mỹ cũng ảnh hưởng nhiều đến sự lựa chọn của đối với các đồ dùng đồ chơi. Giáo viên cần lựa chọn các đồ dùng, đồ chơi, đẹp, bền dựa trên nhu cầu và sở thích của trẻ nhằm thu hút trẻ vào hoạt động và kích thích, mời gọi trẻ tham gia.

Sắp xếp các đồ dùng, đồ chơi, nguyên vật liệu:

Các đồ dùng, đồ chơi và nguyên vật liệu được sử dụng trong các hoạt động của trẻ cần sắp xếp một cách phù hợp: dễ nhìn – dễ lấy để trẻ có thể dễ dàng sử dụng trong các hoạt động mà trẻ tham gia. Giáo viên cần xem xét. Đồ dùng, đồ chơi nên sắp xếp một cách gọn gàng, đẹp mắt, hài hòa về màu sắc, kích thước. Không nên sắp xếp đồ chơi quá nhiều cũng không quá ít để trẻ dễ dàng lựa chọn trong quá trình hoạt động với chúng cũng như dễ dàng dọn dẹp, sắp xếp sau khi sử dụng. Đồ dùng, đồ chơi được sắp xếp một cách hợp lý sẽ góp phần giáo dục trẻ trách nhiệm dọn dẹp đúng nơi, đúng chỗ và bảo vệ đồ dùng, đồ chơi của mình để sử dụng được lâu hơn.

Xây dựng nội quy góc chơi: ở mỗi góc chơi, giáo viên cùng trẻ bố trí, lựa chọn, sắp xếp rất nhiều các đồ dùng, đồ chơi, do đó, cần cùng trẻ trao đổi, thảo luận để đề ra các nội quy, quy định khi tham gia góc chơi. Vd: Nội quy góc đọc sách: đọc sách vừa đủ nghe, lật sách nhẹ nhàng, cất sách đúng nơi quy định. Dựa vào các quy định, chúng ta có thể vừa đảm bảo quyền được tham gia của trẻ vừa giáo dục bổn phận, trách nhiệm của trẻ đối với góc chơi của mình và với bạn.

Lưu ý, trong quá trình bố trí các hoạt động, lựa chọn, sắp xếp và bày trí các đồ dùng, đồ chơi, giáo viên nên khuyến khích trẻ tham gia cùng cô. Giáo

viên đặt ra những câu hỏi gợi mở, định hướng để trẻ cùng cô xây dựng môi trường lớp học lấy trẻ làm trung tâm và đảm bảo thực hiện các quyền cơ bản của trẻ.

b. Xây dựng môi trường tâm lý thoải mái, hứng khởi, trẻ được tôn trọng và bình đẳng

Đối với trẻ mầm non, môi trường tâm lý có ảnh hưởng sâu sắc đến thái độ, hành vi của trẻ. Do đó, Việc xây dựng môi trường tâm lý rất quan trọng trong quá trình giáo dục trẻ. Giáo viên mầm non cần tạo cho trẻ môi trường tâm lý thoải mái, cũng như tạo cơ hội cho trẻ được nói lên những quan điểm, suy nghĩ của bản thân, cởi mở trong giao tiếp với thầy cô, bạn bè và mọi người xung quanh.

Thái độ, hành vi, cử chỉ của đội ngũ CBQL – GV – NV sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến thái độ, hành vi của trẻ. Vì vậy, đội ngũ nhà trường cần xây dựng quy tắc ứng xử phù hợp với môi trường giáo dục như luôn tươi cười với trẻ, tuyệt đối không quát mắng hay đánh đập trẻ, tạo cơ hội bình đẳng giữa các trẻ, có thái độ niềm nở, ân cần, chu đáo giữa giáo viên với trẻ, giáo viên với phụ huynh học sinh và với những người xung quanh....

Qua đó, tạo cho trẻ cảm giác an toàn, thoải mái đến trường, đến lớp và cũng từ đó tạo môi trường tâm lý vững vàng cho trẻ. Trong quá trình giao tiếp với trẻ giáo viên cần đảm bảo sự tôn trọng và bình đẳng đối với trẻ. Để thực hiện được điều này, giáo viên cần đặt mình vào vị trí của trẻ để nghĩ xem trẻ muốn gì, trẻ cần gì, trẻ cảm thấy như thế nào từ đó khám phá được suy nghĩ, cảm xúc và mong muốn của trẻ và giúp trẻ tháo gỡ những vướng mắc, cùng trẻ giải tỏa nhu cầu, mong muốn của chúng. Mỗi đứa trẻ là một cá thể riêng biệt, vì vậy mà ở mỗi trẻ luôn có một tính cách, nhu cầu, khả năng không giống nhau. Cũng chính vì điều đó mà giáo viên cần chấp nhận sự khác biệt của trẻ, đó chính là tôn trọng trẻ. Trong quá trình giáo dục trẻ, giáo viên cần lưu ý đến khả năng của trẻ để có những cái khen, khích lệ, động viên cho phù hợp, giúp trẻ tự tin hơn, thoải mái hơn khi tham gia hoạt động.

Giáo viên cần đối xử công bằng với tất cả các trẻ, cùng ứng xử nhẹ nhàng, dịu dàng đối với một tình huống tương tự mà không phân biệt bạn trai, bạn gái hay bạn giỏi, bạn cá biệt. Tạo cơ hội cho tất cả các trẻ được tham gia hoạt động và hỗ trợ trẻ kịp thời, đúng lúc. Giáo viên không nên làm thay trẻ mà để trẻ tự tìm tòi, khám phá, và trải nghiệm. Giáo viên cần có khả năng quan sát và đánh giá khả năng của trẻ để kịp thời hỗ trợ, giúp đỡ vừa đủ

khi trẻ thật sự cần. Việc giáo viên và trẻ tương tác bằng lời nói, hành động cử chỉ một cách tôn trọng, bình đẳng sẽ giúp trẻ cảm nhận được mình được tôn trọng, bình đẳng, từ đó tạo tâm lý thoải mái, phấn khởi khi đến trường. Đồng thời, trẻ cũng học tập được cách ứng xử với mọi người xung quanh, đảm bảo quyền và lợi ích của người khác cũng như nhận thức được bốn phận, trách nhiệm của bản thân đối với gia đình, nhà trường, xã hội.

c. Khi xây dựng môi trường giáo dục đảm bảo thực hiện quyền trẻ em tại các cơ sở mầm non cần lưu ý các vấn đề sau

CBQL – GVMN cần nắm bắt tình hình thực tế môi trường giáo dục tại nơi công tác, phát hiện các vấn đề về bạo hành trẻ, phân biệt đối xử đối với trẻ, các hành vi, lời nói không đúng chuẩn mực gây ảnh hưởng đến tâm lý trẻ.... từ đó xác định các yếu tố ảnh hưởng đến quyền trẻ em và thực thi quyền trẻ em như yếu tố về môi trường vật chất, môi trường tinh thần, yếu tố về con người như thái độ, hành vi của CBQL, GVMN, NV nhà trường, phụ huynh học sinh...

Xây dựng môi trường giáo dục đảm bảo thực hiện quyền trẻ em trước tiên phải lấy trẻ làm trung tâm: trẻ được tạo điều kiện để tham gia vào quá trình thực hiện xây dựng môi trường giáo dục,

đồng thời, trẻ được tạo điều kiện để tham gia trải nghiệm môi trường học tập an toàn, lành mạnh, được khích lệ thể hiện bản thân và phối hợp với các bạn cùng trang lứa. Mọi trẻ em đều có quyền như nhau, tuy nhiên, mỗi đứa trẻ đều có sự khác biệt khả năng và trình độ. Vì vậy, cần xây dựng môi trường giáo dục mà ở đó mọi trẻ đều được quan tâm và tôn trọng một cách đúng mực. Khi xây dựng môi trường giáo dục cần dựa trên các văn bản, thông tư, quy định có liên quan đến điều lệ trường mầm non, đạo đức nhà giáo, các nội dung về an toàn trường học, phòng chống tai nạn thương tích...

IV. KẾT LUẬN

Việc xây dựng một môi trường giáo dục đảm bảo quyền trẻ em cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non là một nhiệm vụ thiết yếu để hỗ trợ sự phát triển toàn diện của trẻ em. Môi trường giáo dục thân thiện và tôn trọng quyền trẻ em không chỉ cung cấp cho trẻ một không gian an toàn mà còn tạo điều kiện để trẻ phát triển các kỹ năng, sự tự tin, và nhận thức xã hội. Khi trẻ em được sống trong một môi trường tôn trọng và bảo vệ quyền lợi của mình, trẻ sẽ có cơ hội phát triển các khả năng cá nhân một cách tự nhiên và toàn diện, từ đó trở thành những công dân có trách nhiệm và giàu lòng nhân ái trong tương lai.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Đại hội đồng Liên Hợp Quốc (1989). *Công ước Liên hiệp quốc về Quyền trẻ em*.
 Đại hội đồng Liên hợp Quốc (2011). *United Nations Declaration on Human Rights Education*.
 Quốc hội (2016). *Luật trẻ em*, số 102/2016/QH13 ngày 27 tháng 11 năm 2016 của Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, 2016
 UNICEF (2014). *Child Rights Education Toolkit: Rooting Child Rights in Early Childhood Education*,. Geneve: UNICEF Private Fundraising and Partnerships Division .